

GODZIEMBA

Herb szlachecki, który opisał Długosz w *Klejnotach*: w polu czerwonym sosna (godziemba) o trzech rosochach w naturalnych barwach. Czerwone pole ukazują herbarze *Codex Bergshammarr* i *Toison d'Or*. W pierwszym z nich złota godziemba ma pięć korzeni, a w drugim tylko trzy. Nie wiadomo czy to są odmiany herbowe, czy też tylko omyłki rysowników.

Herb występuje na obrazie wotywnym z kościoła w Kazimierzu Biskupim koło Konina (obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie), obrazie wotywnym z Winnej Góry, tablicy erekcyjnej kościoła w Lubrańcu na Kujawach, w *Antyfonarzu* Klemensa z Piotrkowa z 1505 r. Wszystkie przedstawienia Godziemby we wspomnianych zabytkach odnoszą się do biskupa poznańskiego Jana Lubrańskiego w latach 1499-1520, jednego z najwybitniejszych humanistów polskich.

Epitafium Grzegorza Lubrańskiego, podkanclerzego Królestwa Polskiego z ostatnich lat XV w. opisał B. Paprocki w *Herbach rycerstwa polskiego*. Na nim miały się znajdować herby Godziemba, Ogończyk, Sulima, i Nałęcz.



Herb Godziemba. Wspornik w kościele parafialnym w Gosławicach. XV wiek

W *Codex Bergshammarr* znalazł się rysunek Godziemby, przedstawiający w polu czerwonym sosnę złotą o trzech rosochach i pięciu korzeniach. A. Heymowski identyfikował go z Andrzejem z Lubrańca, sędzią brzesko-kujawskim 1435-1445. W tym czasie najwybitniejszymi przedstawicielami tego rodu byli Licheńscy z Lichenia i Gosławic koło Konina w Wielkopolsce, m.in. Andrzej z Gosławic, biskup poznański (zm. 1426 r.) i jego

Polonia Maior – fontes

bratanek Jan z Lichenia, wybitny dyplomata ostatnich lat panowania Władysława Jagiełły, który do szczytów politycznego znaczenia doszedł w epoce rządów Władysława zwanego Warneńczykiem.

Kolorowany rysunek Godziemby znalazł się w inkunabule *Kroniki Soboru Konstancyjskiego* Ulricha Richenata z drugiej połowy XV w.

Klejnot: Znamy z opisów oraz z zaginionego nagrobka Feliksa Paniewskiego, istniejącym do 1939/1945 w kościele poddominikańskim w Poznaniu. Nagrobek ten powstał po 1488 r. Jan Zamoyski opisał klejnot na pieczęciach z Archiwum Koronnego, m.in. Jana z Lichenia, wojewody brzeskiego z 1433 r., na której widoczny był herb nakryty hełmem *et supra galeam homine pectore tanus, utraquo manu supra euput sliud godzembra tenento*. Identycznie – jak wynika z drugiego opisu – prezentował się klejnot na innej pieczęci nieznanego właściciela, pochodzącej także z 1433 r. oraz na niedatowanej pieczęci Andrzeja z Lubrańca, sędziego brzeskiego. Klejnot opisuje zapiska z 1487 r. – *tres virides in uno stripe errectas cum quinqus radicibus in scuto seu campo flaveo, galea vero in inforior parte lisiti super tecta*. W herbarzu Paprockiego na rysunku widoczny jest mąż zbrojny, trzymający godło herbowe, czyli *godziembę* (sosnę).

Zob.: *Notaty*, nr 394, 470, 475, 960, 999; Ulanowski, *Materiały*, nr 201; Paprocki, *Herby rycerstwa*, s. 362.

Lit.: Pakulski J., *Godziembowie w monarchii jagiellońskiej. Desygnaty i skład rodu* (w:) *Genealogia II*, s. 47-74.